



# La Femosa

Revista d'opinió  
i informació local.  
**ARTESA DE LLEIDA,**  
gener-febrer de 2010  
Número 244



**ARTESA SOTA LA NEU**

**CARNAVAL 2010**



# IMATGES D'ARJÀ

*Disfresses d'un Carnaval dels anys cinquanta del segle XX (Fotos: Arxiu e la Femosa)*





Alternativa Ecologista d'Artesa  
 AMPA de l'Escola *Els Til·lers*  
 Cèlia Argilès i Andrés  
 Andreu Bergé i Fontane  
 Josep M<sup>a</sup> Carrera i Fornalés  
 Adolf Costafreda i Castillo  
 Felip Domènech i Costafreda  
 Ramon Drudis Mauri  
 Neus Falcó i Manonelles  
 Laura Farran i Botargues  
 M. Carme Farré i Vilalta  
 Felip Gallart i Fernández  
 Francesc Gallart i Fernández  
 Josep Gallart i Fernández  
 Lluís Gil i Fontanet  
 Mònica Moyano  
 M. A. Navarro i Solé  
 Jordi Niubó i Nosas  
 Pol Puertas i Gallart  
 Ramon Serra i Batlle  
 Maria Serra i Domènech  
 Eulàlia Solà i Miró  
 Josep Ramon Solé i Gallart

**Fotògraf**



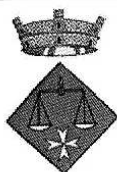
Ramon Serra i Batlle



Els articles que apareixen a les planes de La Femosa reflecteixen únicament l'opinió de llurs signants.

2a. època.  
 Dipòsit Legal:  
 L-264-1981.

Aquesta publicació local rep el suport de:



Ajuntament  
 d'Artesa de Lleida

# Índex

**Imatges d'ahir**

*La Redacció* ..... 2

**El Reportatge**

*Ramon Serra* ..... 4

**Pòrtic** ..... 5

**Actualitat artesenca**

*Cèlia Argilès* ..... 6

**Imatges de l'actualitat artesenca**

*Ramon Serra i Josep Gallart* ..... 8

**Entreteniments**

*Andreu Bergé i La Redacció* ..... 15

**Pluviometria 2009**

*Ramon Serra* ..... 16

**Moviments naturals de població 2009**

*Cèlia Argilès* ..... 18

**L'AMPA CEIP *Els Til·lers* informa**

*L'AMPA* ..... 20

**Carnestoltes 2010**

*Cèlia Argilès* ..... 22

**Coincidències en els avantpassats...**

*Ramon Drudis* ..... 28

**Balanç de la recollida selectiva 2009**

*Alternativa Ecologista d'Artesa* ..... 31

**El despertador**

*Adolf Costafreda* ..... 33

**Venjar-se no surt a compte**

*Mònica Moyano* ..... 36

**Ho hem llegit a...**

*La Redacció* ..... 37

**Phil**

*Pol Puertas* ..... 38

**Telèfons i horaris d'interès...**

*La Redacció* ..... 39

**Solucions als entreteniments** ..... 39



INSTITUT  
 D'ESTUDIS  
 ILERDENCS



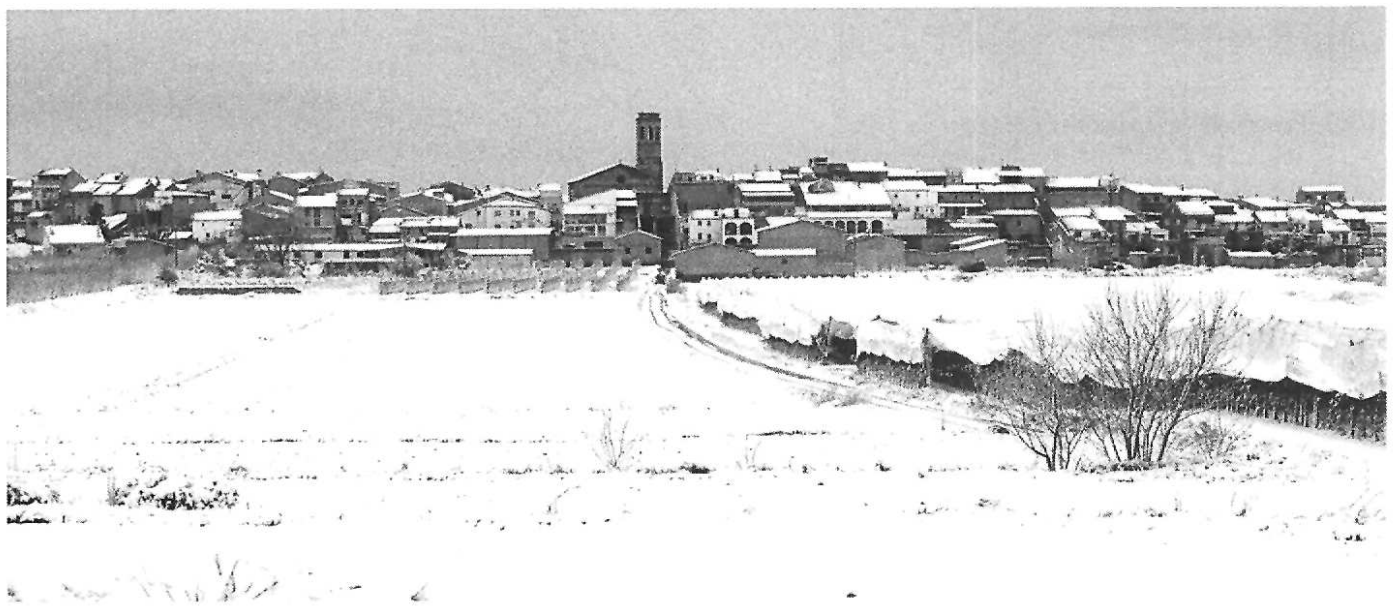
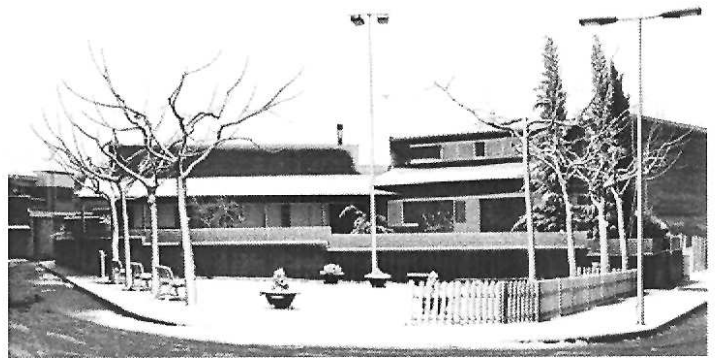
Generalitat de Catalunya  
 Departament de Cultura i  
 Mitjans de Comunicació



# EL REPORTATGE

*Ramon Serra i Joep Gallart*

*8 de gener de 2010 Artesa de Lleida sota la neu*





## POESIA EN TEMPS DE CRISI

Any 1942, el 30 de gener Franco visita la ciutat de Lleida davant d'una multitud que l'aclama. El mes de febrer, al cinema Principal de Lleida estrenen la pel·lícula Raza, amb guió del mateix Franco, que el signa amb el pseudònim. El 17 de maig se celebren uns "Juegos Florales" en castellà..

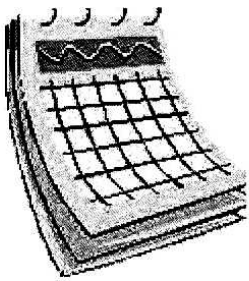
El 1942, Màrius Torres ja fa set anys que viu al sanatori de Puig d'Olena intentant, inútilment, guarir-se de la tuber-culosi. L'any 1942, Màrius Torres viu el darrer any de la seva vida. L'1 de juliol el traslla-den al mas Blanc, prop del sana-tori. La seva família és a l'exili. La seva ciutat està ocupada. El seu país és en mans del feixisme. Màrius, medita, llegeix, toca el piano, passeja, parla amb els amics i amigues del sanatori, s'enamora de la Mercè, la Mahalta dels poemes i escriu, escriu poesia, sobretot. A la tardor, des de França, la seva germana Núria el visita. Al novembre el tornen al sanatori. La malaltia el consumeix lentament. La fi és molt a prop.

El 29 de desembre de 1942, després d'una agonia de quaranta-vuit hores, a l'edat de trenta-dos anys mor Màrius Torres i Pereña. L'endemà és enterrat al cementiri de Sant Quirze de Safaja. És el mateix dia que a Lleida es fa la inauguració oficial del que havia de ser la màxima expressió de la cultura lleidatana, el "*Instituto de Estudios Ilerdenses*". Ningú a Lleida no pronuncia el nom del més gran poeta lleidatà.

Màrius Torres va viure unes circumstàncies terribles: una malaltia incurable i el seu país destruït pel feixisme. Els seus ideals catalanistes i democràtics eren, llavors, una ciutat llunyana i remota, i no obstant, tota la seva poesia esdevé un cant a l'esperança i a l'assossec de l'ànima. L'any 2010 és el de la crisi i és el dels cent anys del naixement de Màrius Torres. Les crisis passen, els versos, afortunadament romanen i ens ajuden a viure.



Màrius Torres



# ACTUALITAT ARTESENCA

Cèlia Argilés

## FESTES DE NADAL

**D**urant les festes nadalenques van tenir lloc els actes següents :

**25 de desembre**, les 7 de la tarda.-  
Actuació del *MAG: DAVID I LEX*,  
a la Sala de la Llar del Poble

**26 de desembre**, 6 de la tarda a  
l'Església **CONCERT DE NADAL-  
DUET ELISE ARCHEMBAULT I  
XAVIER TOYAS**

**26 de desembre**, 2/4 d' 11 de la nit.-  
Ball : **INTER- MELODI**, a la Sala  
de la Llar del Poble

**31 de desembre**, a partir de l' 1 de  
la nit Ball de fi d' any : *ORQUESTA  
TRIBANDA*, a la Sala de la Llar del  
Poble

2 de gener, 7 de la tarda, Arribada  
del *Gran Camarlenc*, a la Sala de  
la Llar del Poble

**3 de gener**, 2/4 de 6 de la tarda,  
Concert de Cap d' Any a l' Església  
parroquial amb la **Coral la Prima-  
vera**

**5 de gener**, 2/4 DE 7 de la tarda.-  
*Cavalcada del Reis Mags d'Orient*,  
que igual que l'any passat i per segon  
any es va fer casa per casa.

## FESTA DE SANT ANTONI

**E**l diumenge, dia 17 de gener de 2010,  
festivitat de Sant Antoni, és va dur a terme

els actes següents:

**A les 12 del migdia:** celebració de  
la *Santa Missa*

**A la 1 del migdia;** *benedicció de  
vehicles i animals* a la plaça de  
l'església.

**A les 2 del migdia;** *DINAR DE  
GERMANOR* al 2n. pis de la Llar de  
Jubilats, amb la tradicional *OLLA  
BARREJADA*.

**A 2/4 de 7 de la tarda:** Pel.lícula de  
cinema *PLANET 51* (animació infantil)  
a la Sala de la Llar del Poble.

Enguany en coincidir en diumenge no va  
estar declarat dia de Festa Local, però tot  
i així es va celebrar com si ho hagués estat.  
Cal dir però que l'afluència de gent al dinar  
de germanor fou força baixa.

## XERRADES INFORMATIVES

**L'**Ajuntament va organitzar un parell de  
xerrades, per a les quals va disposar d'una  
subvenció concedida per l'Institut de la  
Dona. Les xerrades van estar les següents:

**Dia 28 de gener**, a 2/4 de 8 de la  
tarda, a la Sala d'Actes de Casa la  
Vila; va tenir lloc la xerrada:  
*COEDUCACIÓ, COM EDUCAR  
NENES I NENS LLIURES*.

**Dia 9 de febrer**, a 2/4 de 8 de la  
tarda a la Sala d'Actes de Casa la  
Vila. xerrada: *VIOLÈNCIA DE  
GÈNERE*, a càrrec del SR. DANIEL

GABARRÓ mestre, investigador psicopedagog i col.laborador del programa l'*Ofici de Viure* de Catalunya Ràdio

## FESTA DE SANTA ÀGATA

L'Associació de Dones d'Artesa de Lleida, va organitzar la festa de Santa Àgata, que va tenir lloc dia 5 de febrer, amb els actes tradicionals, en honor a la PATRONA que van ser :

**A les 5 de la tarda**, processó i Missa de Santa Àgata.  
Acte seguit, xocolatada per totes les sòcies al primer pis del Casal dels Jubilats.

**A les 7 de la tarda**, havia de fer-se una xerrada : *Dones i Salut des de la perspectiva de gènere*, a càrrec de la **Dra. Mercè Agustí Parareda**, al primer pis del Casal dels Jubilats, la qual no es va poder dur a terme per causes alienes a l'organització.

## PROGRAMACIÓ DEL CINEMA A LA SALA DE LA LLAR DEL POBLE PEL MES DE GENER I FEBRER 2010

**24 de desembre:** *CHER AMI* (Català).

**25 de desembre:** *LA HUERFANA*.

**26 de desembre:** *FORASTERS* (Català).

**27 de desembre:** *JULIE AND JULIA*.

**1 de gener:** *AGALLAS*.

**3 de gener:** *2012*.

**6 de gener:** *AMÈLIA*

**10 de gener:** *THE BOX*

**24 de gener:** *EL SECRETO DE SUS OJOS*

**30 de gener:** *SIEMPRE A TU LADO HACHIKO*.

**7 de febrer:** *SI LA COSA FUNCIONA*.

**14 de febrer:** *NINJA ASSASSIN*.

**21 de febrer:** *ALVIN Y LAS ARDILLAS 2*.

## ACTIVITATS TEATRALS A LA SALA DE LA LLAR DEL POBLE

**27 de desembre:** *UNA NIT AL MUSEU*. Grup Xarxa.

**3 de gener:** *EL SOMNI DE L'ESPANTAOCELLS*. Grup Xarxa

**16 de gener:** *CYRANO DE BERGERAC*. Companyia: El Celler d'Espectacles.

**31 de gener:** *LA RATETA QUE ESCOMBRAVA L'ESCALETA* CIA: La Roda Produccions, Grup Xarxa

**13 de febrer:** *ELS CONTES DEL DECAMERÓ*. Companyia: L'Esponja Suc del Teatre

**27 de febrer:** *GRIM, GRIM O LA BLANCALLOPS I ELS SET PORQUETS*. Companyia: La pera llimonera Grup Xarxa

## CONCERT DE LES ESCOLES DE MÚSICA DE L'ORFEÓ LLEIDATÀ

El dia 28 de febrer a les 7 de la tarda va tenir lloc a la Sala de la Llar del Poble el Concert ofert per les escoles de música de l'Orfeó Lleidatà, amb el nom **GRES-CA AMB L'ORQUESTRA**, que va anar a càrrec dels alumnes de l'Orfeó.

# IMATGES DE L'ACTUALITAT ARTESENCA

Ramon Serra i Josep Gallart



Concert de Nadal



Arribada del Gran Camarlenc



L'alcalde d'Artesa dona la benvinguda al  
Gran Camarlenc



El Gran Camarlenc recull les cartes dels nens i nenes d'Artesa de Lleida pels Reis Mags







Concert de la Coral La Primavera



Els Reis Mags d'Orient visiten Artesa de Lleida



Els patges dels Reis Mags d'Orient



Parlament del rei Melchior



**Els Reis Mags d'Orient van repartir molts regals als nens i nenes d'Artesa, però també algun sac de carbó**



**El dia 8 de gener va caure una petita nevada que va emblanquinar el poble. Però ben aviat l'ajuntament va tenir cura de netejar els carrers.**



**Finalitzades les obres d'instal·lació de l'ascensor a Casa de la Vila**



Benedicció de vehicles



Preparació de l'olla barrejada



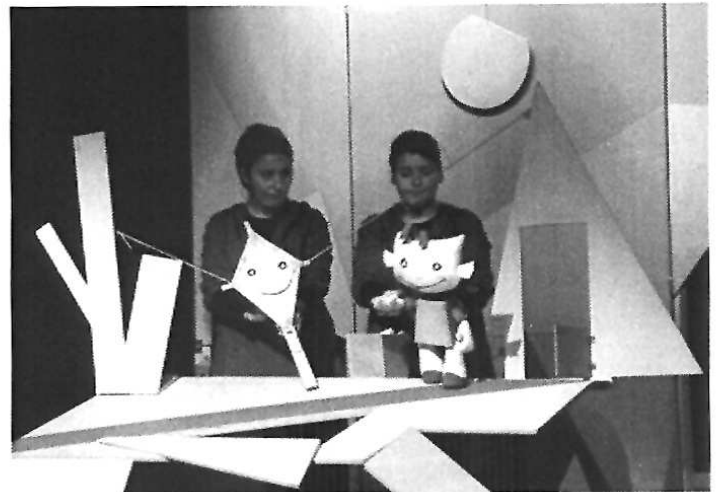
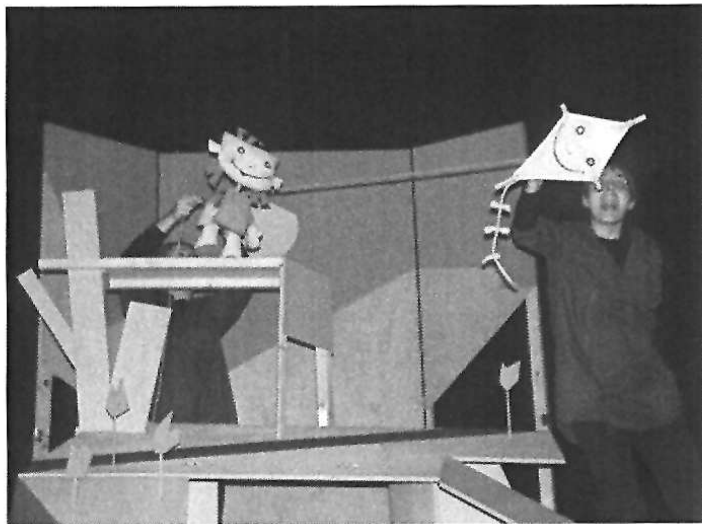
Dinar de germanor



Dinar de germanor



Representació de l'obra *Una nit al museu*.



Representació de l'obra *El somni de l'espantaocells*.



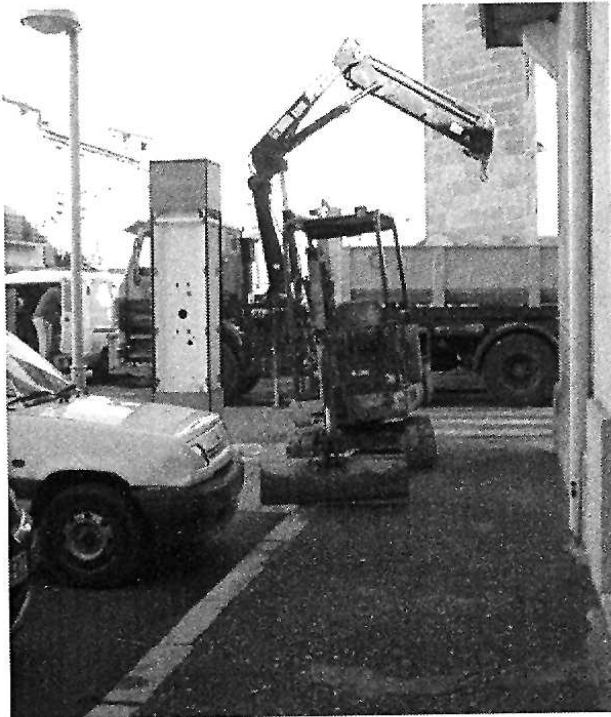
Representació de l'obra *Cyrano de Bergerac* per la comanyia El Celler d'Espectacles.



Representació de l'obra *La rateta que escombrava l'escaleta* per la companyia La Roda Produccions.



Representació de l'obra *Els contes del Decameró* per la companyia L'Esponja Suc del Teatre.



La companyia Telefonica canvia d'ubicació la cabina telefònica.



La cabina telefònica situada junt al mur de l'església, que feia un gran impacte sobre el monument, s'ha ubicat davant de ca l'Embrosi. Amb el desplaçament d'uns pocs metres s'ha millorat la vista d'aquesta façana de l'església. Felicitem la iniciativa.



Concert de les escoles de música de l'Orfeó Lleidatà



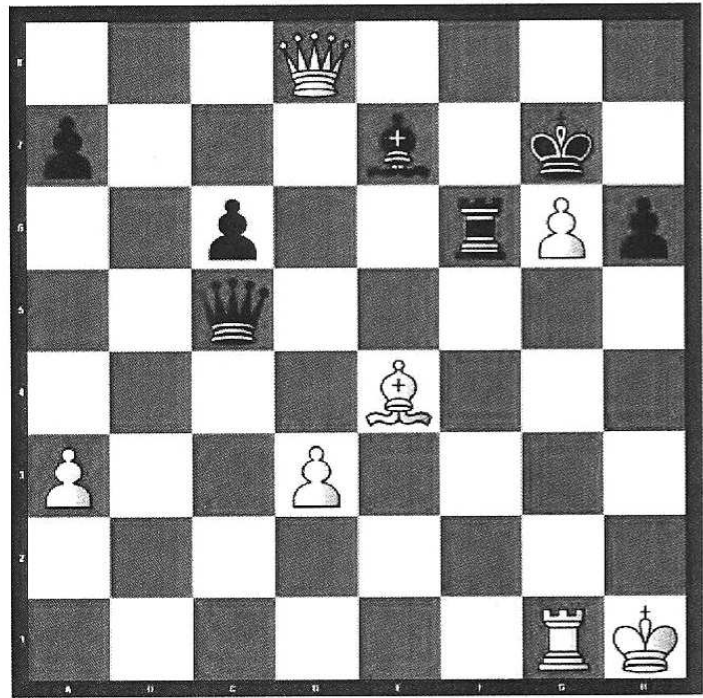
# Entretenciments

Solucions a la pàgina 39

## PROBLEMA D'ESCACS

Per: Andreu Bergé

La posició tan descoberta de tots dos reis fa que la balança es pugui decantar d'un costat o d'un altre molt fàcilment. Però es a les blanques a qui els hi toca jugar ara i han de ser el mes contundents possible. Juguen blanques i guanyen.



## SUDOKU

	3	2			8	9		6
6	8		4	7			5	
5			6					
								3
	4							
	2	3	7		5	8	6	4
					7			
3	6	4		5			8	2
		7		3	6			

# PLUVIOMETRIA DE 2009

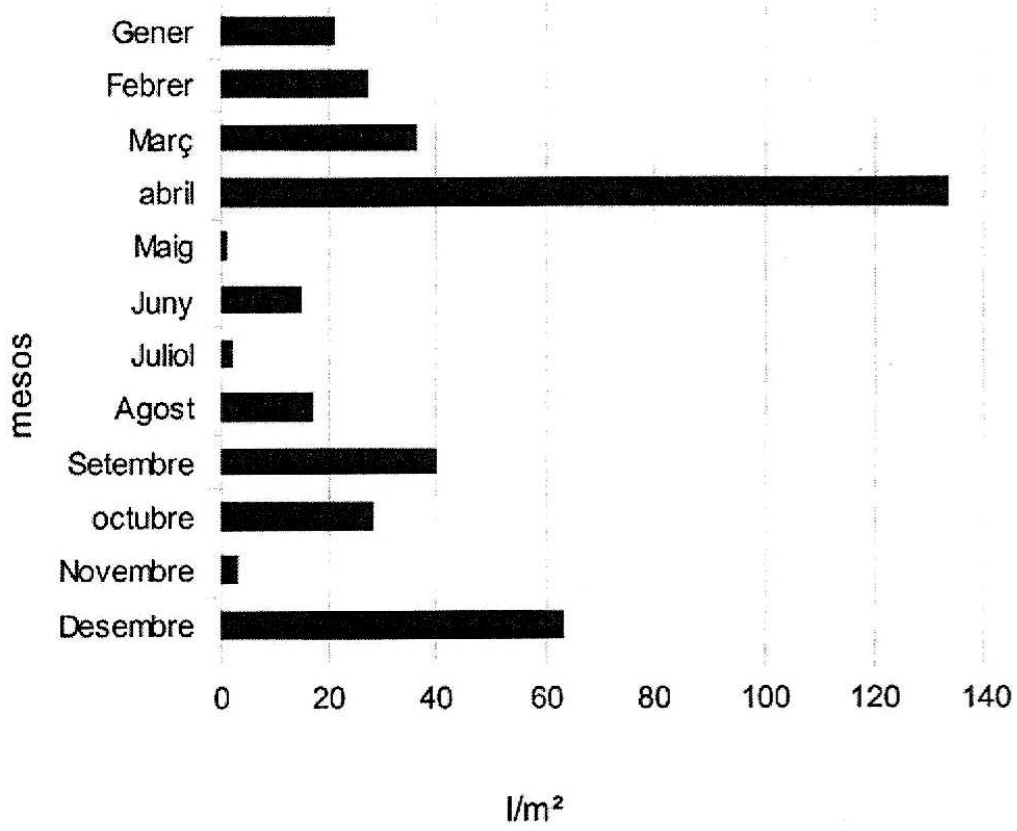
Ramon Serra



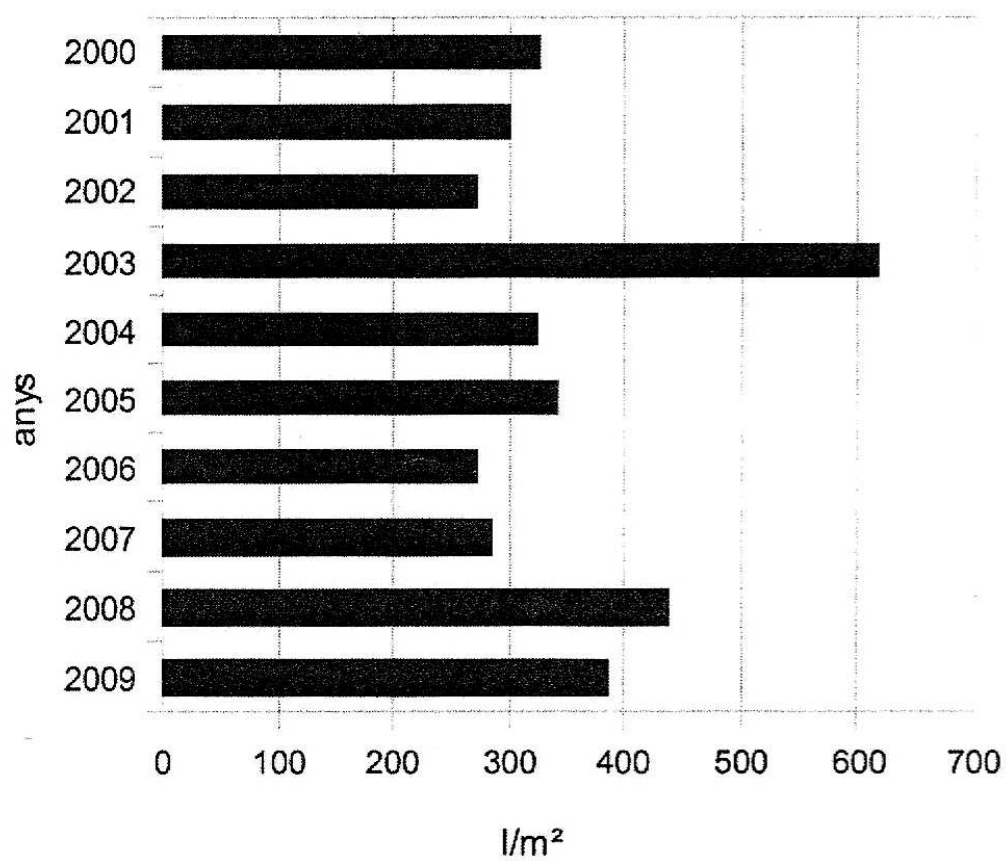
Dia	Pluja diaria	Acumulat			
02/01/09	7	7			
03/01/09	1	8			
09/01/09 (nevada)	2	10			
19/01/09	9	19			
22/01/09	1	20			
23/01/09	1	21			
01/02/09	13	34	09/08/09	8	251
02/02/09	14	48	25/08/09	1	252
02/03/09	3	51	14/09/09	11	263
04/03/09	5	56	28/09/09	20	283
29/03/09	25	81	30/09/09	9	292
31/03/09	3	84	10/10/09	3	295
01/04/09	6	90	21/10/09	15	310
07/04/09	25	115	22/10/09	10	320
08/04/09	25	140	22/11/09	1	321
11/04/09	45	185	29/11/09	2	323
15/04/09	5	190	10/12/09	5	328
16/04/09	7	197	(Acumulat d'humitat d'una setmana)		
26/04/09	20	217	18/12/09	5	333
30/05/09	1	218	21/12/09	6	339
05/06/09	3	221	22/12/09	15	354
13/06/09	3	224	23/12/09	5	359
16/06/09	4	228	24/12/09	5	364
25/06/09	5	233	26/12/09 (nevada)	7	371
21/07/09	2	235	27/12/09	7	378
01/08/09	8	243	29/12/09	6	384
			31/12/09	2	386



### Pluviometria 2009



### Pluviometria anual



# MOVIMENTS NATURALS DE POBLACIÓ 2009

*Cèlia Argilés*

**POBLACIÓ D'ARTESA DE LLEIDA L'1 DE GENER DE 2010**

HOMES 803  
DONES 725  
TOTAL 1528

## DEFUNCIONS

<b>COGNOMS</b>	<b>NOM</b>	<b>DATA</b>
BENET BONASTRA	ÀNGELA	06/01/09
BAQUERÓ ORÓ	DOLORES	16/01/09
GARRÒS ORÓ	CARME	21/01/09
GALLART BERENGUÉ	TERESA	24/01/09
BALAGUERÓ SERRA	ASSUMPCIÓ	24/02/09
BETRIU SEGON	ANTONIO	07/04/09
IGLESIAS ORIOL	HILARI	17/04/09
GALLART GARRÒS	ANTÓNIO	24/04/09
BARROSO PÉREZ	FRANCISCO RAFAEL	15/05/09
UVAL JIMÉNEZ	MARIA	29/08/09
SOLDEVILA RIBAS	MONTSERRAT	27/09/09
SOLÉ DOMÈNECH	RAMON	21/09/09
ROCA BITRIÀ	M <sup>a</sup> TERESA	29/09/09
TIZNE LORENZO	ROSA	09/10/09
MORERA OLOMÍ	JOAN	22/10/09
BESORA CARRERA	JOAN	15/11/09
PEINADO LARA	EMÍLIA	22/11/09

# NAIXAMENTS

<b>FILL</b>	<b>NAIXEMENT</b>
TATIANA BATLLE MARRERO	24/01/2009
GUILLEM HINOJOSA PUBILL	27/01/2009
AINE MASSOT FERNANDEZ	27/01/2009
ORIOI MAS AIXUT	05/03/2009
LAURA GALLART SERRA	27/04/2009
NOA VELASCO SAURA	09/06/2009
GILBERT BALLESTEROS ORO	11/08/2009
MANUEL SALCEDO CASTILLO	04/09/2009
ABRIL GALLART CARRION	05/09/2009
EDURNE ANTOLIN ORO	19/09/2009
MIQUEL CARDET OLARU	18/09/2009

# MATRIMONIS

<b>COGNOMS</b>	<b>NOM</b>	<b>DATA</b>
GALLART BONASTRA	ANTONI	04/09/2009
HERRERA SOLE	VERÒNICA	04/09/2009
SABATÉ BEA	JORGE	26/09/2009
LIARTE TEIXIDO	ANA ISABEL	26/09/2009
PEROY CUADRAT	JORDI JAVIER	03/10/2009
BATLLE GRAUS	PEPITA	03/10/2009
SOLE MARIN	FELIP RAMON	11/10/2009
PAGÉS PUEYO	MARTA	11/10/2009

# L'AMPA CEIP ELS TIL·LERS

## L'AMPA

# INFORMA

Un any més quan el Nadal s'aproxima a la nostra llar i el Tió ha fet acte de presència a les nostres cases on teníem quitxalla, o no, l'AMPA Els Til·lers es prepara per organitzar una sèrie d'activitats per les vacances nadalenques.

Comencem l'última setmana de novembre per repartir les circulars on informem del concurs de dibuix – **DIBUIXA EL LOGO DEL PARC DE NADAL AARTESA DE LLEIDA**.

Hi participen tots els alumnes de l'escola de P3 a 6è.

Un cop tenim tots els dibuixos; els/les mestres, la regidora d'educació de l'Ajuntament i membres de la junta de l'AMPA escullen els 4 millors dibuixos, un per cada cicle – la veritat és que es fa molt difícil escollir-ne un de cada cicle. Enguany els guanyadors han estat:

- Educació Infantil : ELENA ESCOLA – P5.
- Cicle Inicial : BLAI PIJUAN – 2n
- Cicle Mitjà : ELENA DOMÈNECH – 4t
- Cicle Superior: ÀNGELS SOLANELLES – 6è

Posteriorment, elaborem els cartells



anunciant els dies del Parc de Nadal i l'horari. Segur que els heu vist penjats en diferents establiments de la població.

Enguany, el PARC DE NADAL organitzat per l'AMPA i amb el suport de l'Ajuntament, s'ha dut a terme els dies 23, 24, 28, 29, 30 de desembre i el 4 de gener. Es realitzen diferents activitats: manualitats, arribada del Pare Noel, la gimcana dels innocents, circuit de cars, circ, tennis taula, inflables... Aquest any hi ha hagut una participació d'una mitjana de 55 nens i nenes de 3 fins a 14 anys.

L'últim dia del parc es va lliurar, per part de l'alcalde, el Sr. Ricard Pons, els premis del concurs de dibuix.

A més a més, el dia 22 de desembre els alumnes de l'escola van fer cagar el tió i va ser gràcies a l'AMPA que el Cagatió va cagar unes bosses plenes de xuxeries, juntament amb la col.laboració de la Caixa Catalunya.

També el mateix dia 22 de desembre, uns 20 pares i mares van provar el dinar que cada dia mengen els nostres fills i filles al menjador escolar, cuinat per la Lúcia.

Durant el mes de novembre es va fer una xerrada força interessant- l'alimentació en família- on es remarca la importància de menjar sa i equilibrat des de la infantesa. Us continuarem informant...

BON NADAL !!!



Dibuix de  
BLAI  
PIJUAN  
(2n), premi  
de Cicle  
Inicial

Dibuix d'ELENA  
ESCOLÀ (P5), premi  
d'Educació Infantil



Dibuix d'ÀNGELS  
SOLANELLES (6è),  
premi de Cicle Supe-  
rior

# CARNESTOLTES 2010

Cèlia Argilés

Fotos: Ramon Serra i Josep Gallart

El dissabte dia 20 de febrer, es va celebrar el **Carnaval** amb els actes següents:

- A les 6 de la tarda, concentració a la plaça major, de totes les disfresses on es va repartir **coca amb xocolata**.
- A 2/4 de 7 de la tarda, **inici de la rua del carnaval**, pels carrers del poble, acompanyats de: amb els grups de percussió **Festa'm- Tam i Sambe du Timbale**, i el **Griu i Grup d'Acompanyants**. En arribar a la Plaça Major, es va llegir el tradicional **pregó del reina del carnestoltes-rei dels pocasoltes**. Després de la lectura del pregó es va simbolitzar la cremada del carnestoltes amb una encesa del **GRIU, TRACA FINAL I BRINDIS de cava amb tots els assistents**.
- A les 8.00 de la tarda, va tenir lloc, la **1a part del Ball de Carnaval**, i

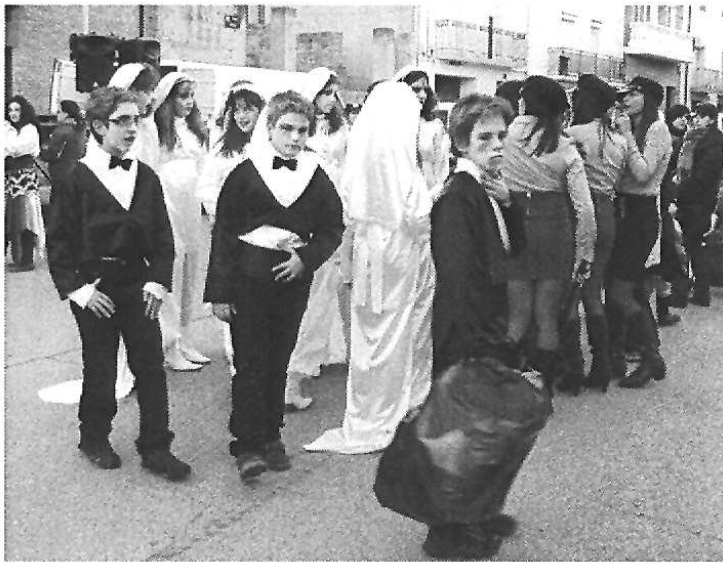
lliurament de premis, a les disfresses guanyadores i al guanyador/a de la confecció del rètol del Carnaval 2010. També es van lliurar els 6è **premis morro: premi "pel morro", i, premi "quin morro"**. Concedits per la regidoria de Cultura, pel Morro!!!, el **premi pel morro** va estar concedit al **Grup de Puntaires**, pel seu esforç en organitzar la Trobada de Puntaires. El **premi quin morro**, va recaure sobre el **Felip Solé**, qui fa poc va deixar de ser regidor de l'Ajuntament.

- A 2/4 de 10 del vespre, **tupinada pel morro**, es va repartir prop de 400 entrepans de llonganissa.
- Després de sopar va tenir lloc, la **segona part del Ball de Carnaval** que es va allargar fins a la matinada.

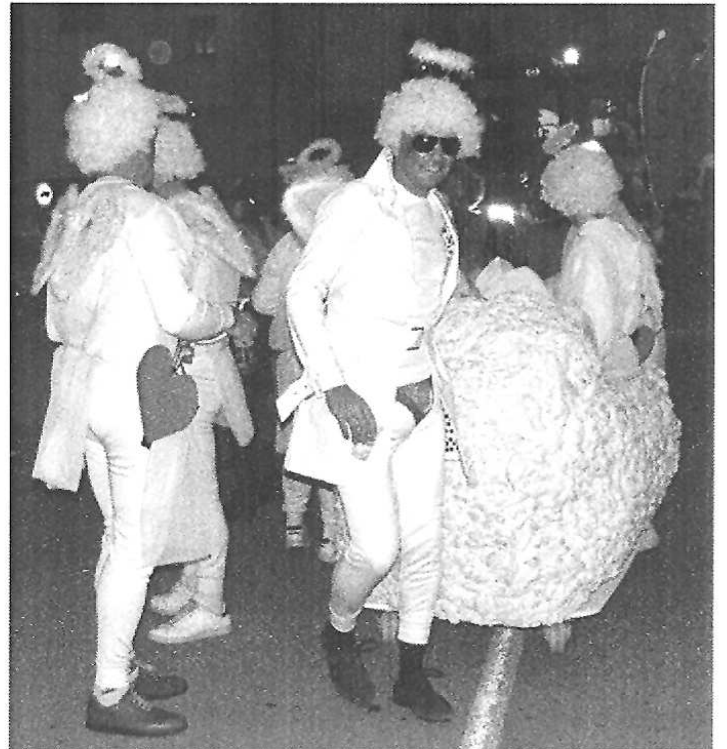
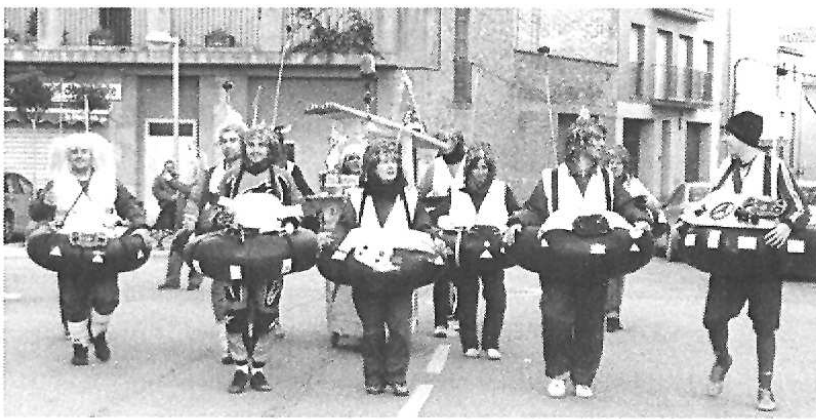


Disfresses que van participar a la rua.





El jovent van participar amb entusiasme al Carnaval

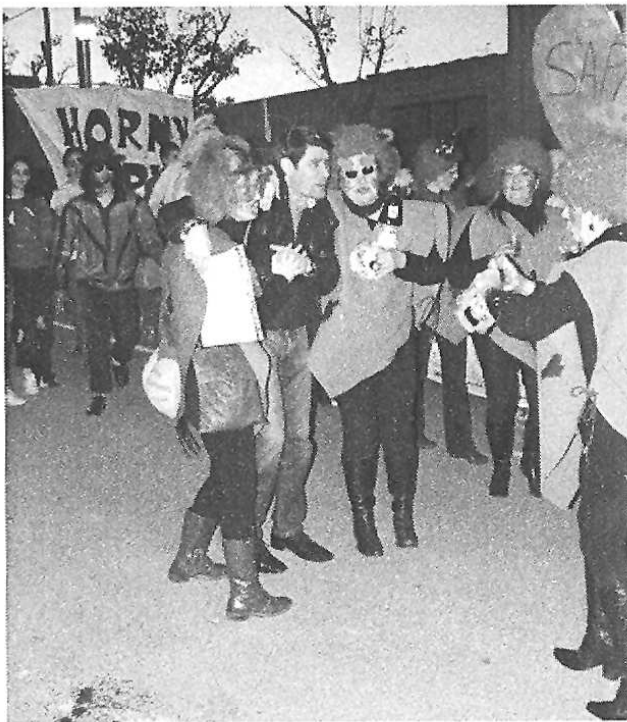




Les components de la junta de l'Associació de Dones amb les seves disfresses i la carrossa van animar la rua.



Totes les disfresses van estar molt treballades i van donar un gran relleu a la festa.







Aspecte de la rua del Carnaval



Desfilada del grup Fes-Tam-Tam



No hi van faltar les disfreses de denúncia



Aspecte de la plaça



La Reina del Carnestoltes saluda els assistents



L'alcalde d'Artesa convidant als assistents a gaudir de la festa.



Pregó de la reina del Carnestoltes.

El Griu, el Grup d'Acompanyats i els Diablons no van faltar a la festa.

Els components del grup musical van animar la festa fins la matinada.



# COINCIDÈNCIES EN ELS AVANTPASSATS DE CINCOLABORADORS DE LA REVISTA «LA FEMOSA»

Ramon Drudis i Mauri, enginyer i fill d'Albatàrrec

Fa més de deu anys que em dedico a la investigació familiar i a realitzar l'estudi genealògic de la família. Després de tots aquests anys he aconseguit un dels primers objectius pel qual vaig iniciar-me en aquest món apassionant: el viatge cap als orígens i rescatar de l'oblit molts dels meus avantpassats. Naturalment no és possible recuperar tots els nostres antecessors, ja que cada generació que tirem enrere duplica el nombre de persones que integren la família, i això vol dir que podríem aconseguir quantitats milionàries. En el meu cas, havent assolit la desena generació, tinc un total de 1623 persones identificades, encara que la quantitat total teòrica en aquest punt de l'arbre genealògic és de molts milers més. Però l'atractiu del viatge cap als orígens, més que una qüestió de quantitat o de distància en el temps, està en el fet d'arribar a descobrir l'essència de les persones que ens precediren, un objectiu que a partir de la generació dels besavis cada vegada costa més d'assolir. Possiblement sigui per aquest motiu, el viatge és més apassionant, essent una disciplina que enganxa, que atreu, i que un cop goses tibar el fil de les generacions se't fa difícil abandonar. Descobreixes que l'única forma de saber tot allò que et preguntaves és passant hores als arxius: els civils, els eclesiàstics, els universitaris, els particulars..... a tots aquells que et puguin dir allò que t'interessa. Aquests santuaris de la història guarden en silenci cúmuls de notícies, cúmuls d'esdeveniments, cúmuls de situacions, cúmuls de circumstàncies..... i tu t'has proposat recuperar la teva part, la que et pertany, i et converteixes en un assidu d'aquesta mena de llocs. I així, de mica en mica vas rescatant de l'oblit personatges del passat que situes al seu lloc amb el nom i cognoms corresponents. Són els teus avantpassats. Són part fonamental de la teva existència i sense ells no hauries existit. Rescates la seva identitat, els portes al teu temps i te'n serveixes per dibuixar la teva història, i així els perpetues.

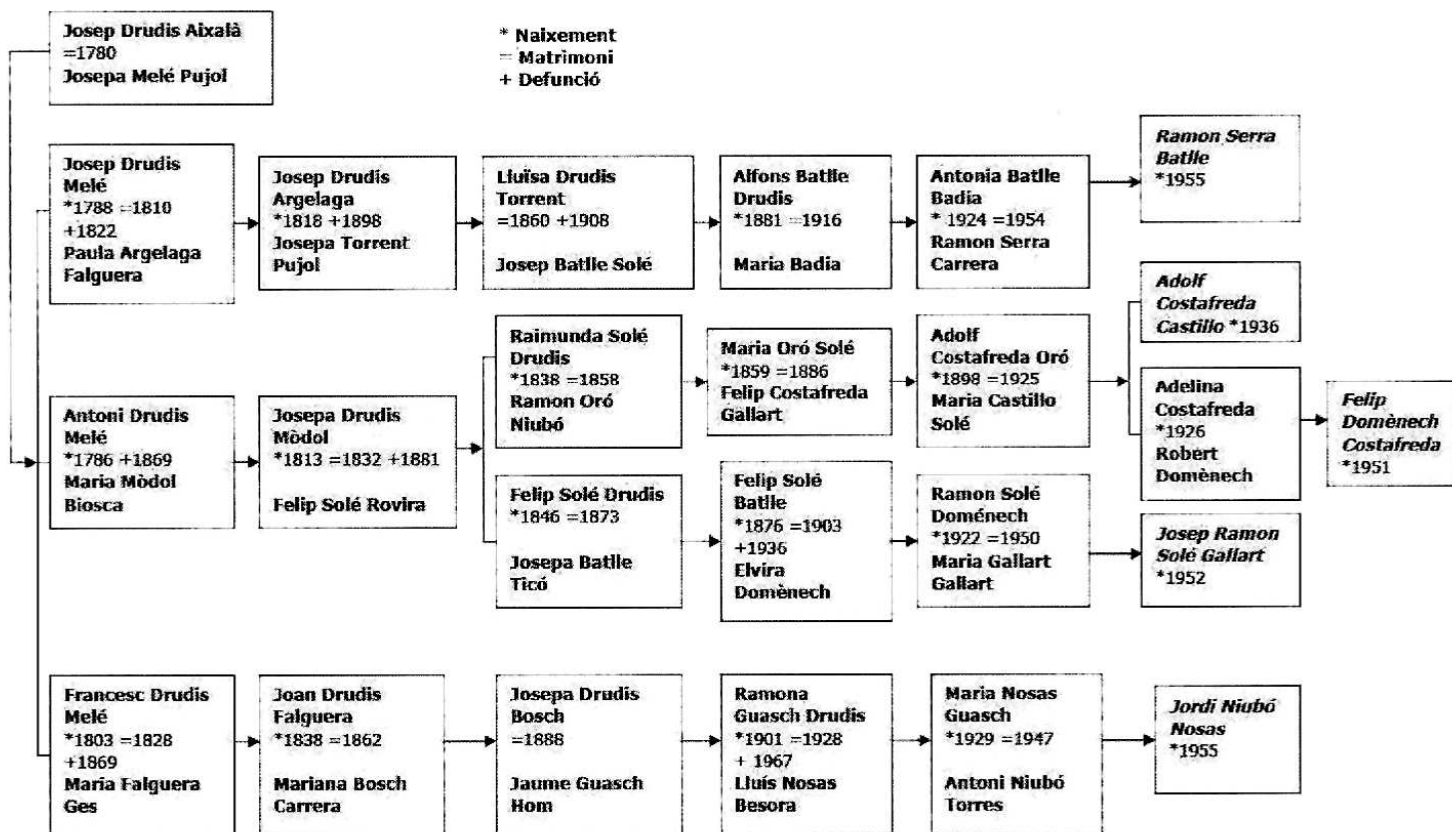
Però la recerca familiar no té sentit si no es pregona a totes aquelles persones interessades en els seus orígens. És per aquest motiu que avui us voldria fer palès els avantpassats de cinc artesencs, tots ells col·laboradors de la revista La Femosa i que disposen dels mateixos avis cinquens. En Adolf Costafreda Castillo, Felip Domènech Costafreda, Josep Ramon Solé Gallart, Ramon Serra Batlle i en Jordi Niubó Nosas tenen uns parents llunyans i aquests arrenquen del primer ferrer que s'establí a Artesa de Lleida, junt a la seva esposa.



**Els cinc col·laboradors de la Revista La Femosa, a meitat de gener de 2010. D'esquerra a dreta: Adolf Costafreda, Ramon Serra, Jordi Niubó, Josep Ramon Solé i Felip Domènech.**

Durant el segle XVIII la població d'Artesa es quintuplicà en passar de 69 habitants el 1718 a 389 h. el 1787. Dos d'aquests nouvinguts foren en Josep Drudis Aixalà i la seva esposa Josepa Melé Pujol, que als voltants de 1782 arribaren al poble, construïren la casa pairal el 1789, segons consta, encara avui, sobre l'enclusa gravada en pedra i situada al portal de l'entrada. N'Adolf Costafreda Castillo, de "*Ca l'Adolfo del Manyanà*" és home inquiet i amant dels costums populars, la ciència

Branca Drudis-( Serra-Costafreda-Niubó-Solé-Domènech )



Branques genealògiques dels cinc col·laboradors de la Revista La Femosa amb els mateixos avis cinquens.



L'Adolfo Costafreda Oro, pare d'en Adolf Costafreda Castillo i avi matern d'en Felip Domènech Costafreda

arqueològica, la poesia i la política. És per això que publicà dos llibres sobre jocs, entreteniments, feines, festes i costums populars, que va impulsar la realització del Grup d'Arqueologia i posteriorment el Museu, ara anomenat de Prehistòria

d'Artesa, que a les seves poesies se'ls hi ha posat música, queden a la història en un disc compacte, i fou regidor de cultura i més endavant batlle del seu poble el 1979 i per un període de quatre anys, tal vegada cridat pels seus avantpassats, ja que el seu quadravi, n'Antoni Drudis Melé, ferrer del poble, fou batlle de la població el 1830. L'avia paterna del pare de n'Adolf i l'avi matern de la seva mare eren germans i de cognoms Solé Drudis.

L'any 1936 el pare d'en Felip Domènech Costafreda, de "Cal Robert del Sabatè" va anar-se'n voluntari a la guerra, amb 18 anys, no tornà a casa fins al cap de 8 anys després. Va estar empresonat a la presó de Lleida i avui encara es pot veure alguna de les reixes de les seves cel·les ja que estan exposades en la nova Plaça Cervantes, davant de l'edifici d'Hisenda de la capital del Segrià. En Felip Domènech és gerent d'una cooperativa d'Artesa, empresari agrari, col·laborador en la revista *La Femosa* i d'altres publicacions i responsable nacional d'aigua, autònoms i seguretat social de la Comissió Permanent de Unió de Pagesos.

Pel que fa a parentius propers, els seus rebesavis són els besavis de l'Adolf Costafreda.

De "*Cal Felipet*" és en Josep Ramon Solé Gallart, llicenciat en dret, secretari de l'ajuntament d'Artesa des de 1979 a 1988 i en d'altres consistoris. Actualment és interventor a l'Ajuntament de Tàrrega. El seu besavi patern era germà de la besàvia de l'Adolf Costafreda, per la qual cosa, ambdós comparteixen avantpassats molt propers.



Foto de principis del segle passat d'En Felip Solé Batlle i l'Elvira Domènech, avis paterns d'en Josep Ramon Solé Gallart.

L'actual president de l'Agrupació Cultural La Femosa és en Ramon Serra Batlle, de "*Cal Serra*" o "*Cal Peraltà*" segons sigui la casa dels seus progenitors o dels seus avis materns, respectivament. Pertany al grup d'arqueologia de la Femosa i és el fotògraf de la revista que edita aquesta Agrupació. La seva besàvia Lluïsa Drudis Torrent fou germana del metge-cirurgià Joan Drudis Torrent, casat amb una néta del mataroní Miquel Biada, l'impulsor del primer ferrocarril de l'estat entre Barcelona i Mataró. El rebesavi artesenc d'en Ramon



Els avis materns d'en Ramon Serra, l'Alfons Batlle Drudis i la cuinera i pastissera Maria Badia Freixes (esquerra).

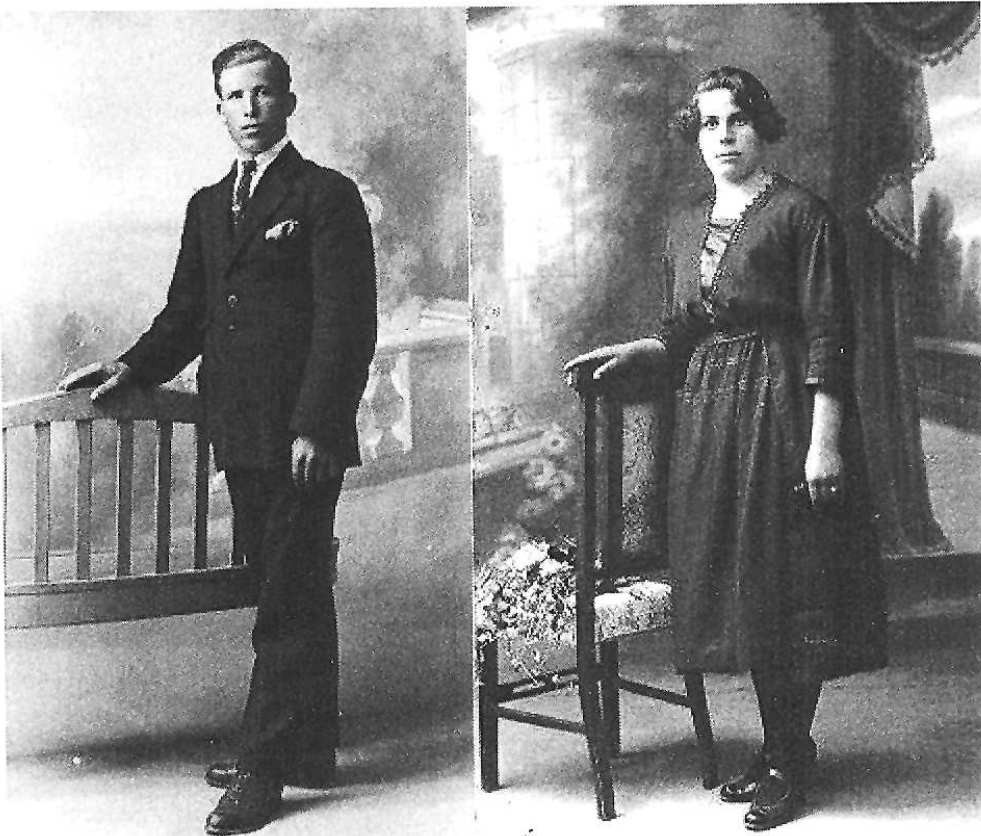


*Josef Drudis  
 cònjuge con  
 Pabla Argelaja  
 sa Doncella)* Dia veinte i dos de Diciembre de mil ocho cientos Diez y Fran  
 cinco Argilés Pbro Rector de la Parroquia de Artesa, Diocesis  
 de Lérida con licencia de N. S. M. Sr. Obispo de Lérida, y al Matrimonio que in facie Ecclesie contrajo Josef Drudis i Melé, natural de Artesa hijo ilegítimo de Josef Drudis, de Torres de Segre, y de Josefa Melé, de Sanaona de este Obispado, con Pabla Argelaja, Doncella natural vecina de Artesa, hija legítima de Buenaventura Argelaja de Antuñia Salguera, ambos de Artesa. Habiendo precedido las debidas canonicas moniciones en tres dias festivos consecutivos durante el ofertorio de la Misa mayor, el ultimo de los quales fue la tercera Dominica de Adviento, i no habiendo comparecido impedimento alguno dixeron los Contrahentes su mutuo consentimiento manifestandolo con palabras de presente ante los testigos Ramon Porqueres, i Antonio Abad, Albatarr, ambos de Artesa. Fueron tambien examinados i aprobados en Doctrinas Christianas, i teniendos sus consentimientos pateranos o tuqares firmes.

**Partida de matrimoni de l'any 1810 corresponent als quadravis d'en Ramon Serra Batlle.**

Serra igualment es dedicà a la medicina i cirurgia. En Jordi Niubó Nosas de "Cal Guasch" és constructor d'edificis i locals. La seva mare Maria es casà als 18 anys i avui encara recorda amb emoció la primera nina de cartró que li va regalar el seu pare, quan ella tenia 8 anys d'edat. Els quadravis d'en Josep Niubó eren en Francesc Drudis Melé, ferrer d'Artesa i Maria Falguera, d'Albatàrec. Qui escriu aquestes ratlles, igualment té com

a avis paterns cinquens aquella parella que s'assentà a Artesa als voltants de 1782 i dotzenes d'artesencs tenen com a avantpassats aquest matrimoni format per Josep Drudis i Josepa Melé i a partir dels quals el cognom Drudis disposa d'una "i" en lloc d'una "e". Com podeu pensar, la investigació genealògica és un cuc que se t'apodera, i quan això passa és quan de veritat t'hi involucres. Salutacions a tots els descendents dels Drudis d'arreu.



Avis materns d'en Jordi Niubó Nosas, la Ramona Guasch Drudis i en Lluís Nosas Besora



# BALANÇ DE LA RECOLLIDA SELECTIVA 2009

La taula següent presenta els quilos i els percentatges dels dos darrers anys. El pes total de l'any 2009 és de: **458.057 kg** (sense comptar oli, piles, medicaments, fluorescents i fustes). La situació òptima serà quan de cada material recollim al voltant del 100% i l'apartat de rebuig quedi reduït al 12'5%. En aquest any 2009 el **rebuig hauria de ser de 57.250 quilos**, mentre que l'**orgànic hauria de pujar fins als 215.260 quilos**.

ANY 2008			DESTÍ	ANY 2009			DESTÍ
MATERIALS	Quilos recollits	Percent.		MATERIALS	Quilos recollits	Percent.	
Paper-cartró	63.772	80'13%	Reciclatge	Paper-cartró	60.070	84'93%	Alier de Rosselló
ferralla	1.374	7'4%	Reciclatge	Ferralla	3.774	23'54%	Reciclatge
Voluminosos (electr. grans i petits, TV, ordinadors..)	2.580	9'7%	Reciclatge	Voluminosos (electr. grans i petits, TV, ordinadors..)	2.933	12'8%	Reciclatge ERP Esp. Ecoasimelec Ecolec
Envasos i plàstics	31.298	60%	Reciclatge	Envasos i plàstics	30.960	66%	Ecoembes
Vidre	34.429	92'7%	Reciclatge	Vidre	22.800	71'1%	Ecovidrio
Piles	144	40%	Reciclatge	Piles	200	56%	Reciclatge
Medicaments	60		Reciclatge Reutilitzac.	Medicaments	36		SIRE
Oli de cuina	150		Deixalleria CC Segrià	Oli de cuina	350		Deixalleria C.C. Segrià
Bombetes i Fluorescents	15	1 <sup>er</sup> any		2 <sup>on</sup> any	25		Ambilamp
Làmpades	-----			(1 <sup>er</sup> any)	15		Ambilamp
Fusta	17.710			Fusta	9.829		Agrosca d'Alguaire
Roba	-----			1er any	4.710		Càritas
Orgànic	117.643	47'1%	Compostat. Montoliu -Abocador Comarcal	Orgànic	120.370	55'9%	Compostat Montoliu -Abocador Comarcal
Rebuig (1)	279.360			Rebuig (1)	219.600		
<b>TOTAL</b>	<b>530.456</b>			<b>TOTAL</b>	<b>458.057</b>		

Com podeu comprovar els percentatges de **la recuperació** dels diferents materials, inclosa la matèria orgànica, **han millorat, exceptuant el vidre**. Potser **han canviat els hàbits de consum**? És difícil de demostrar, el cert és que el vidre sempre s'havia recollit amb un percentatge molt alt que justificava un bon hàbit consolidat. **Els plàstics i envasos**, abans d'emportar-se'ls ja es fa la tria i només es pesen els que es podran reciclar, per això tot i que **el percentatge ha pujat**, tal com està la política de l'envàs és difícil millorar ja que dels plàstics només es recuperen **els envasos** que estan dins del conveni. Pel que fa a la ferralla i voluminosos, descomptant les llaunes (de conserva, refrescs... que ara es recullen junt als envasos i plàstics) la resta són **aprofitats pels passavolants** que treuen algun diner de la venda i se'ls emporten o bé -amb el pla *renover*- se'ls queden les mateixes empreses que venen els nous. El positiu d'aquesta situació és que **d'una manera o altra es recuperen**.

Per segon cop, **ha pujat la matèria orgànica en 2.727 k. i ha baixat molt el rebuig en 59.760 k.** Com podeu veure el **total global** de quilos recollits és **bastant inferior al darrer any en 72.399 k.**, encara que la població ha augmentat lleument (**1.522 habitants** el 2008, **1.532** el 2009), això vol dir que també hem baixat en la producció de brossa per habitant i dia (**0'95** el 2008, **0'82** el 2009). **Estaria bé que es pogués anar reduint. D'aquest 0'82 per habitant i dia, és reciclable 0'72 K. però només en recuperem 0'42 K.** És a dir el 58'3%. Per tant hem recuperat per habitant i dia prop d'un 5% més de brossa que al 2008 (0'53'5%) Artesa de Lleida és un dels pobles peoners en la recollida selectiva. És gràcies a l'esforç de tots, de la gent i de les empreses d'Artesa, que som capdavanters a Catalunya. Agraïm la participació decidida dels restaurants La Barretina i Les Cadolles; de les botigues i supermercats de la Janet, el Calvet, la Marcelina, l'Aguinelda i la Comassala; també la col.laboració, en aquest sentit, de la panificadora comarcal i local de Les Garrigues, així com als seus treballadors i representants que ho fan possible i també a tota la població en general, ja que aquesta activitat ens dignifica com a persones i com a poble.

#### Comparativa entre diferents poblacions i municipis

MUNICIPI (1)	Percentatge de recollida selectiva	Kg. per habitant i dia
Barcelona	32'36 %	1'45
Tarragona	31'6 %	1'75
Lleida	25'29 %	1'31
Girona	28'7%	1'94
Llagostera i Campllonga ( Girona)	Més del 60 %	
Artesa de Lleida	58%	0'82

(1) Dades extretes d'internet, facilitades per l'Agència de Residus de Catalunya. Les d'Artesa són de l'any 2009. Les de Lleida i la resta de poblacions del 2008. Si entreu a internet per obtenir més informació comprovareu que a les dades d'Artesa hi falta el vidre.

Artesa de Lleida està reduint la quantitat global de brossa any rere any, tal com hem explicat anteriorment. Aquest fet, la reducció també del rebuig i l'augment de la recollida de la matèria orgànica ens situen en el bon camí en la lluita pel medi ambient.

A hores d'ara ja haureu rebut el calendari de la RSU que desitgem que us sigui ben útil. Ens resta felicitar des d'aquestes planes, els i les dibuixants per llur sensibilitat i destresa a l'hora de dibuixar i confeccionar unes frases tan intel.ligents i realistes i també agrair al claustre de professors i professores la seva implicació en l'educació i defensa del medi ambient.

*"La natura no és una font inexhaurible de recursos, preservar-la és cosa de tots"*  
*Alternativa Ecologista d'Artesa de Lleida.*



# EL DESPERTADOR

*Adolf Costafreda*

Aquest despertador que tinc me'l va regalar un amic rellotger en el meu aniversari, ara farà tot just nou mesos, quan feia poc que m'havia separat de la dona. No sé si me'l va regalar perquè no sabia que regalar-me (de fet mai no m'havia regalar res) o com una insinuació perquè em despertés del meu ensopiment després de la separació; una separació que, no per anunciada (segons el amic ja es veia venir), em va resultar menys dolorosa. Sigui com sigui, el cas és que em va regalar el despertador; un d'aquests despertadors digitals, de pantalla lluminosa, endollat sempre al corrent elèctric que, a l'hora convinguda, deixa anar un xiulet insistent semblant a la sirena d'un cotxe de bombers. Com que el darrer que tenia se l'havia quedat ella, el regal de l'amic em va venir com l'anell al dit per no fer tard a la feina. El vaig endollar, posar a l'hora oficial i també li vaig deixar assenyalada (al punt que tocava) l'hora exacta en que m'havia de cridar. No és pas un despertador d'aspecte extravagant o que faci més funcions de les que pertoqui a un despertador. Vaja, és un despertador normal i corrent com qualsevol altre, però, vet aquí que, als pocs dies de funcionar a casa meua, ja li vaig notar una murrieria que em va semblar que no era pròpia d'un despertador.

De despertadors, ja n'havia tingut tres més, el primer (que encara conservo com un record del passat) és tot metàl·lic, rodó i massís, a sobre hi té un botó per aturar la campana quan hom ja s'ha despertat. Dins hi ha (ho vaig comprovar una vegada que em va passar pels nassos de desfer-lo) com una mena de martell el qual, quan es posa en moviment, pica sobre un ressort que surt de la part que fa de tapa. Me'l va comprar la mare en el meu temps d'estudiant. Quan el martell es posa en funcionament, produeix on so terrible, capaç de despertar un mort i el rellotge balla sobre la taula pel seu fimir tan fort. D'aquest rellotge se'n podria dir ben bé desvetllador, pel seu

tic-tac sonor i insistent. A començament, quan no el tenia acostumat, em posava el nervis de punta. Per sort, en aquell temps, gastava tanta son que m'hauria adormir al costat d'una locomotora en marxa. D'aquell primer despertador només recordo dues anècdotes desagradables, la primera va ser culpa meua, perquè tot i donar corda a la campana, em vaig oblidar de donar-ne també al rellotge i, és clar, aquest es va aturar dues hores abans de l'hora que m'havia de cridar. Quan la mare va tornar de comprar de la plaça i em va trobar encara al llit dormint com un tronc, em va cridar de mala manera. Em vaig mirar el despertador per demanar-li explicacions, però, al veure'l parat, no vaig tenir esma de dir-li res. A la segona, sí que em vaig descarregar amb ganes, i no per no haver sonat sinó, precisament, per haver-ho fet, i m'explico: aquella nit, després de veure un dels programes de la televisió que feia Rodrigo de Lafuente (que n'era un àvid seguidor), mort de son, me'n vaig anar cap al llit amb unes ganes boges de tastar coixí, però així que em començava a enfonsar per pregons precipicis desdibuixats per la dolçoreta de la son, sense contemplacions, va sonar amb tot el seu terrible estrèpit metàl·lic. Recordo que, enfurimat, li vaig engegar:

-Desgraciat de merda, on vas pel món tan despistat.



Però no, el rellotge marcava dos quarts de vuit, l'hora de sempre. Malhumorat, sense ni vestir-me, perquè estava segur que el rellotge no anava a l'hora, vaig córrer al menjador a mirar el gran rellotge de peu i, tot seguit, a la cuina a comprovar-ho també en un de petit que hi tenia la mare; en tots tres rellotges marcaven dos quarts de vuit. Vaig haver d'admetre per força i a contracor, que estava somniant que me n'anava a dormir mort de son quan va sonar aquell dia, però tot i així no em vaig voler disculpar del que havia dit. Aquest despertador el vaig mantenir en actiu fins que em vaig casar. De fet, me'l vaig emportar a la nova llar, segur que allí també tindria menester dels seus serveix, però l'Enriqueta no va poder suportar mai el seu respirar tant fort:

-No sé com pots aclucar un ull amb aquest rellotge tan sorollós!

Com que, malgrat tot, jo me l'estimava, abans que algun dia enrabiada me'l llencés a les escombraries, en vaig comprar un altre que funcionava amb piles.

El segon despertador, no era ni carn ni peix, el seu bategar, si no t'hi fixaves molt, era imperceptible i, per despertar, usava una veueta tímida, persistent i cansada; un tic, tic, tic, fins a l'infinit, sense canviar mai de to ni de ritme. Si no et despertava a l'instant, no s'immuava i anava fent la seua feina tal i com li pertocava sense perdre mai la paciència. Un dia l'Enriqueta es va presentar a casa amb un despertador nou. Em va dir que l'altre s'havia espatllat (encara no entenc com no me n'havia assabentat, comptant, per descomptat, que el despertador només el feia servir jo), i com que no era de gaire bona qualitat, abans de malgastar els diners fent-lo arreglar, el va llençar i en va comprar un altre, vet-ho aquí:

-Veus, aquest sí que és bo!,

Jo, això de bo o no bo, no ho he acabat d'entendre mai; per mi, tot allò que fa la seua feina ben feta, ja ho és de bo i, en aquest sentit, aquell de piles, no es podia dir pas que fos dolent. Bé, sigui com sigui, em vaig, haver d'acostumar al nou despertador, el qual, tret del seu aspecte car i estrofolari (semblava més un petit aparell de ràdio de les d'abans que no un rellotge) i que era digital i no amb

esfera i agulles com els altres, no hauria endevinat mai en quin sentit era bo o més bo que l'anterior, per exemple. Si bé aquest no em va fer mai la punyeta en res que recordi, la veritat és que tampoc no hi vaig tenir mai gaire bona relació: ell es limitava a cridar-me a l'hora en punt i jo a aixecar-me gairebé d'esme. Només una temporada que, per diferents circumstàncies, no vaig haver de menester els seus serveix, em va semblar que, entre ell i jo, s'establí una estranya relació. Ves per on, sempre que me'l mirava, ja fos des del llit a les nits o perquè entrava a la cambra a cercar alguna cosa en hores de dia (casualitat o no), les seues xifres sempre estaven en cap-i-cua; les tres vint-i-tres, les cinc quaranta-cinc, les dotze vint-i-un, les vint-i-tres trenta-dos..., però tot i això, mai no li vaig fer gaire cas. Potser perquè no l'havia comprat jo, sempre el vaig considerar un intrús.

Quan l'Enriqueta i jo ens vam separar, ella, sense cap mirament, es va emportar també el despertador amb les seues coses. Ara recordo que aquest fet l'havia comentat amb l'amic rellotger: s'ha endut, fins i tot, el despertador!

Potser per aquest comentari, l'amic que mai no m'havia regalat res, em va regalar aquest despertador tan murri del qual suava parlava. Potser si jo no fos tan mal pensat o si voleu, digueu-li desconfiat, potser no m'hauria adonat mai de res, però resultat que, un dia que em vaig despertar un parell de minuts abans que deixés anar el seu xiulet, aquell dia no va sonar. Sí que és estrany, vaig pensar, potser sense voler he tocat alguna de les tecles que té al lloc i he modificat l'hora en què ha de sonar. Ho vaig comprovar i no, tot estava com havia d'estar. Només dos dies després d'això, en el moment que dormia més fort (de fet estava capbussat en un somni agradabilíssim), va sonar tan fort i sobtadament que em va despertar amb un sobresalt d'espant. Vaig saltar del llit, amb els ulls oberts com taronges, cercant per tota la casa el lloc on s'havia calat foc. Ja passat l'ensurt, me'l vaig mirar de reüll i em va semblar (ves per on) que el mosqueta morta es mofava del meu espant. Li vaig dir, no sé si amb veu altra:

-No m'ho facis més això!

D'aquell dia, però, i més cap aquí, el fet es va repetir sempre que dormia fort. Ho feia expressament, us ho ben asseguro. Els sobresalts eren tan forts que tot el dia arrossegava un mal humor de mil dimonis, però en canvi, quan tenia el son fluix o dormia amb un ull obert, sonava tant suaument que gairebé no el sentia. Dues o tres vegades que em vaig despertar abans de l'hora en que ell havia de fer la seua feina, em vaig fer l'adormit i, fins i tot, simulant estar als llims, amb un respirar fort d'aquells que, a qualsevol, li hauria fet l'afecte que dormia com un soc, doncs bé, en cap d'aquests casos, ell es va prendre la molèstia d'engegar la seua botzina, com si sabés del cert que ja estava ben despert.

Es clar, que un despertador faci això, no s'ho pot creure ningú, i jo tampoc no m'ho volia creure en un començament, però a mesura que el vaig anar vigilant, li notava cada cop més maldat, més mala fe. Entenc que si el despertador que va comprar l'Enriqueta era bo, aquest era dolent, dolent amb ganes, amb una dolenteria perversa, de la qual calia estar-ne sempre alerta. Per no haver de suportar coses pitjors, vaig pensar que el més sensat seria desfer-me'n o prescindir dels seus serveix, però abans de fer-ho, em va semblar enraonat anar-ho a explicar a l'amic rellotger, Si he de dir la veritat, em feia no sé què explicar tot això a l'amic, per molt amic que fos. No sabia com s'ho agafaria, si primer em miraria amb estupor, incrèdul, i es posaria a riure o em diria de bones a primeres que estava sonat. Tot i així, m'hi vaig arriscar. Després de triar les paraules més escaients, les quals dites mig en conya mig seriosament, no em fessin semblar un estúpid o, si voleu, un guillat carregat de manies: el vaig anar a veure (amb el despertador sota el braç) a la seua rellotgeria. El vaig notar força interessat per les meues explicacions i en cap moment no em va semblar que hi hagués gens d'ironia ni segones intencions en la mena de preguntes que em va fer. Després d'escoltar-lo i ja molt més confiat, li ho vaig explicar tot. Després de mirar i remirar el despertador per tots costat, em va dir:

-Home, dins d'aquesta sèrie de

despertadors, com en totes les sèries de rellotges, en surt uns de més intel·ligent que altres. Això només es pot saber quan estan ja en funcionament. A tu te n'ha tocat un d'intel·ligent i, pel que dius, fins si tot, molt intel·ligent. Penso que això és una sort que hauries d'agrair i aprofitar-la. Un despertador és com un treballador professional especialitzat en despertar. Si la seua feina és despertar i tu estàs molt adormit, no pot anar amb romanços; s'ha d'assegurar que et despertarà i, per això, sona amb tota la seua força, per contra, quan tens un son prim, no cal gastar energies endebades perquè sap que ja et despertaràs. Penso que si el tractes bé, vull dir amb amabilitat, podràs gaudir dels seus serveix d'una manera molt més satisfactòria. Em va convèncer!

Ara el meu despertador no el canviaria per res del món; m'hi avinc d'allò més. Quan vaig tornar a casa, un cop endollat i funcionant amb l'hora exacta, li vaig dir amb el to de veu més adequat que vaig trobar:

-Escolta noi, d'aquí en endavant, tu i jo ens hem d'entendre una mica més bé. Jo no em posaré en la teua feina, però tu tampoc no t'hauries d'extralimitar en les teues obligacions, per exemple: quan notis que dormo profundament, per despertar-me, primer fes-ho amb suavitat i si no te'n surts, llavors fot-li tant fort com puguis, però primer, per favor, una mica de consideració, què no ho veus que un dia m'hi puc quedar amb una de les teves botzinades?.

I la cosa va funcionar, vaja, encara funciona. N'estic molt satisfet del meu despertador!



# VENJAR-SE NO SURT A COMPTE

*Mònica Moyano, col·laboradora de l'àmbit Maria Corral*

De pel·lícules amb la venjança com a tema de fons n'hi ha moltes. Sembla un tema atractiu i fins i tot romàntic, i omple els espectadors d'un desig «adrenalític» de prendre's la justícia pel seu compte, venjant-se de tot i de tothom. Si traiem la irrealitat que comporta la ficció i analitzem la venjança en el camp de la vida quotidiana, veurem que no surt pas a compte.

Un exemple ens ajudarà a entendre-ho: un nen fa malbé a un altre nen el full del quadern en què està fent els deures que avui ha de donar sens falta a la professora. És tan gran la impotència que sent aquest, que no pot ni reaccionar. Quan torna a casa comença a pensar com venjar-se, perquè la venjança és l'única cosa que –segons li sembla– el rescabalarà de la ferida que ha sofert. En comptes de fer els deures que la professora li ha demanat que repeteixi, es dedica a pensar en un pla perquè el seu company pagui amb escreix –quant val?– pel que ha fet. L'endemà ja té el pla perfecte: li prendrà el quadern de tot el curs sencer i l'hi destrossarà. A la classe no està atent, només observa el seu company, a veure si es despista. El moment arriba i actua: agafa el quadern del company i l'hi destrossa. La professora torna a demanar els deures i ell no els pot presentar, perquè s'ha passat tota la tarda pensant en la venjança. A més, el seu company ha dit a la professora que no té el quadern perquè el seu company l'hi ha destrossat. L'escola convoca els seus pares per a una reunió urgent i resulta expulsat dos dies. Quant de temps perdut!

Aquest exemple portat a l'edat adulta a vegades implica camins sense retorn, temps perdut que no tornarà. Quines alternatives hi ha a la venjança? Com superar aquest

ressentiment que creix en el cor quan algú ens fereix? Perdonar és l'ideal, encara que ningú no ens hagi educat per a això. Anar a veure els partits de futbol en els quals els pares encoratgen els fills a matxucar l'adversari que els ha pres la pilota, incloent-hi els insults, és prou penós. A l'escola no s'ensenya la llei del Talió directament, però l'absència d'una pedagogia del perdó indica que aquest buit fàcilment l'omplirà la venjança. I la venjança sempre excedeix l'afront sofert.

Perdonar és entès com a signe de feblesa. I potser en aquest punt ens equivoquem. Es necessita molt de coratge per a perdonar, amb el que comporta de començar de nou, de fer de qui ens ha ferit una persona a la qual s'obre una porta per a ser estimat. La venjança ens costa molt de temps i d'esforç i, pitjor encara, no ens satisfà. En una societat com la nostra, que busca el que és pràctic, per què existeix encara la venjança, tan poc pràctica com resulta?!

Barcelona, actubre de 2009

Àmbit Maria Corral



FUTBOL ESPORT DE BASE

## Un model de 'fair play'

L'EF Intercomarcal es va deixar marcar un gol per contrarestar el que havia anotat després d'un gest d'esportivitat del Baix Segrià

XAVIER MADRONA

[ARTESA DE LLEIDA] "Aqui formem persones abans que futbolistes", afirma amb rotunditat Carles Gelonch, coordinador de l'Escola de Futbol Intercomarcal, que agrupa sota aquesta denominació onze equips de base i prop de 200 jugadors repartits entre les poblacions d'Artesa de Lleida, Puigverd, Torregrossa i Juneda. L'afirmació no és gratuïta. Aquesta entitat continua donant mostres de *fair play* cada temporada. L'últim exemple es va produir dissabte passat durant un partit d'infantils de la Segona divisió Provincial. Jugava l'Escola Intercomarcal B contra



L'equip infantil B de l'Escola de Futbol Intercomarcal, amb el seu entrenador Jordi Álvarez.

### LES CLAUS

#### Gest d'esportivitat

■ El Baix Segrià C infantil va llançar la pilota fora perquè un jugador de l'Intercomarcal havia resultat lesionat. Aquest equip va voler tornar la pilota al porter rival però va marcar un gol sense pretendre-ho.

#### Compensar l'error

■ Per contrarestar aquesta desafortunada jugada, el tècnic de l'Intercomarcal Jordi Álvarez va ordenar als seus jugadors que deixessin marcar un gol al rival.

#### Precedent

■ La temporada passada l'Intercomarcal cadet va fallar a propòsit un penal perquè el porter rival s'havia lesionat.

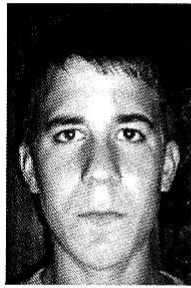
el Baix Segrià C. Quan el marcador anava 0-1 per al Baix Segrià, un jugador local es va fer mal i els visitants van llançar la pilota fora amb esportivitat. Al servir de banda els de l'Escola Intercomarcal van xutar cap al porter visitant per tornar la pilota, però l'enviament va ser massa fort i va donar lloc a l'1-1.

L'entrenador de l'equip infantil de la Escola Intercomarcal B,

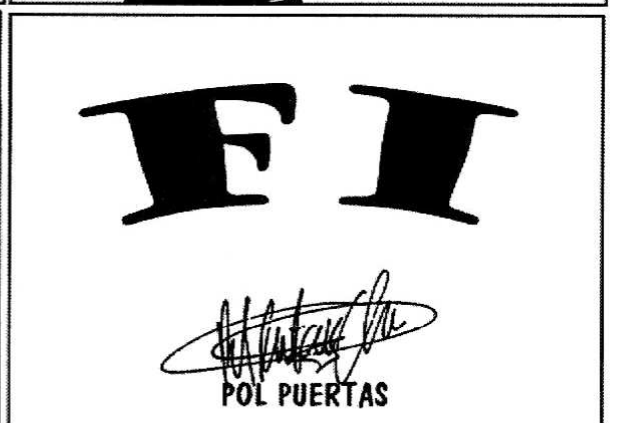
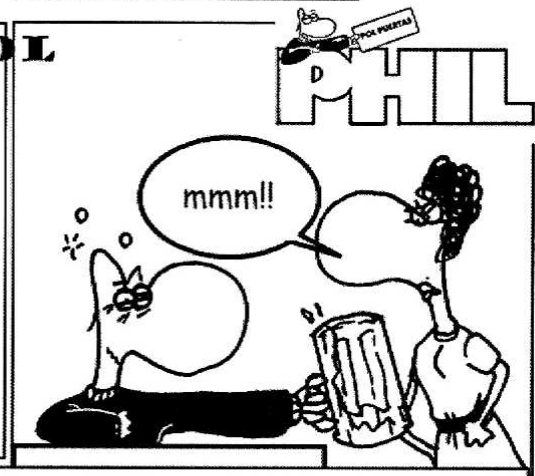
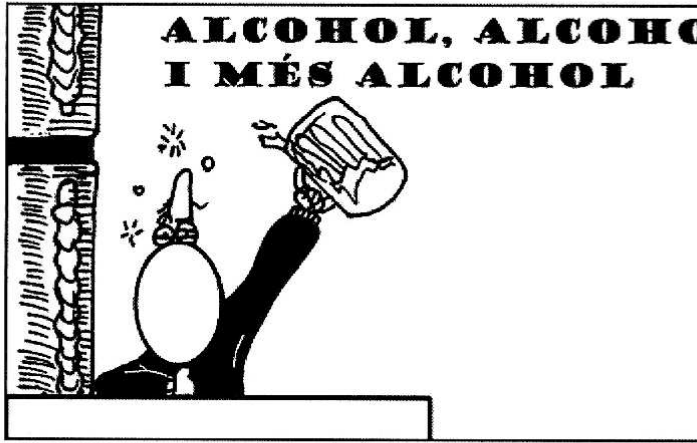
Jordi Álvarez, va reaccionar tot seguit i va demanar als seus jugadors que es quedessin estàtics quan els rivals traguessin des del centre del camp i es deixessin marcar gol. "Era una cosa que no m'havia passat mai però ni m'ho vaig pensar. L'esportivitat abans que res. Vaig deixar que ens marquessin l'1-2 perquè era just, ja que havíem empatat sense pretendre-ho", explica. Al final, van acabar empatats a 4 i

tots van quedar contents. La temporada passada el cadet de l'Escola Intercomarcal va fallar a propòsit un penal perquè el porter rival estava lesionat quan es va produir la jugada.

Fora dels terrenys de joc, aquesta modesta entitat ha tingut diversos gestos solidaris. Un va ser la iniciativa de recollir roba i material esportiu usat per donar-lo a la Fundació Olaran a Etiòpia.



# PHIL



# TELÈFONS I HORARIS D'INTERÈS

Ajuntament ..... 973 167162  
 Assistent social: dimecres alterns ..... 973 167315  
 Correus: dilluns a divendres, 8-10 h, dissabte 8-9 h  
 Farmàcia ..... 973 167204  
 Biblioteca: dimarts i dijous de 6 a 8 de la tarda  
 La Femosa ..... 973 167809  
 Veterinari de la Protectora Local:  
 Jaume Armengol ..... 626869516

V3 Hospital Veterinari ..... 639367888  
**Adreça electrònica de La Femosa:**  
**lafemosa@artesalleida.cat**  
 Metge ..... 973 167291  
 Metge urgències: Dies feiners: 15 h – 8 h i els  
 festius tot el dia ..... 973 142029 / 973 142033  
 Museu ..... : 973 167162 (hores convingudes,  
 Ajuntament)

Horari dels autobusos que paren a Artesa				
LLEIDA a ARTESA			ARTESA a LLEIDA	
De dilluns a divendres				
11 h		Matí	7 h 10 min	
12 h			8 h	Cogul
13 h 15 min	Albagés - Cogul			8 h 20 min ESO
			9 h 40 min	
			12 h 10 min	
3 h	Durant el curs	Tarda	3 h 30 min	
4 h	Durant el curs		4 h 15 min	Cogul
5h 20 min	Puigverd		4 h 30 min	
6 h 30 min			5h 45 min	Puigverd
7 h 30 min	Albagés - Cogul			
8 h 30 min				
dissabte				
11 h		Matí	8 h 10 min	
12 h			9 h 45 min	
13 h 15 min			12 h 10 min	
7 h 30 min		Tarda	4 h 30 min	
NL2 (sud) divendres, dissabtes i vigílies				
0 h 10 min		Nocturn	0 h 30 min	Puigverd
2 h 00 min			2 h 20 min	Puigverd
4 h 15 min			4 h 35 min	Puigverd

## SOLUCIONS ALS ENTRETENIMENTS

### ESCACS

1. Af6 (amença mat a g7), gxf6; 2.exf6 (torna a amenaçar mat a g7), Tg8; 3. Td8 (i la torre ja no pot defensar el mat a g7, perquè està clavada), Tcxd8; 4. Txd8 i mat a la següent.

### SUDOKU

1	5	2	9	7	4	8	6	3
7	9	8	3	6	5	1	4	2
4	6	3	1	2	8	5	9	7
2	8	9	6	5	1	3	7	4
3	4	5	7	8	2	9	1	6
6	1	7	4	9	3	2	8	5
8	3	1	5	4	6	7	2	9
9	2	6	8	3	7	4	5	1
5	7	4	2	1	9	6	3	8



Dibuix d'ELENA DOMÈNECH (4t), premi de Cicle Mitjà



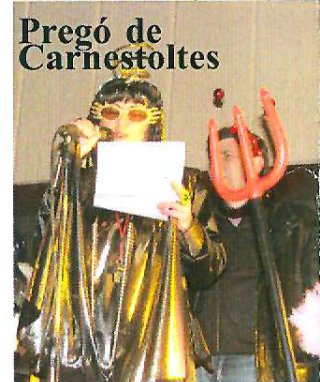
Concert de la Coral la Primavera



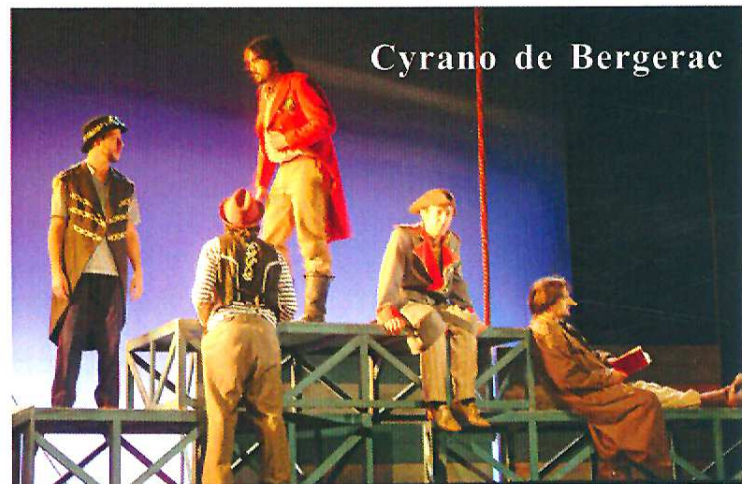
Festa de Sant Antoni



Concert de Nadal



Pregó de Carnestoltes



Cyrano de Bergerac



Nevada del 8 de gener



Gener i febrer mesos de fred intens: Cadolla gelada



Cavalcada de Reis



Concert de les escoles de música de l'Orfeó Lleidatà